

Ärendenr
KFN 2025–000111
KS 2025–000302

Biblioteksplan för Tibro kommun

2026-2029

Beslutat av:	Kommunfullmäktige 2026-02-23 § 5
Gäller för:	Samtliga nämnder och förvaltningar
Gäller från och med:	2026-03-01
Formaliareviderat:	2029-12-31
Dokumentägare:	Enhetschef kulturenheten

Innehållsförteckning

1	Inledning och syfte	3
2	Styrdokument	3
	2.1 Lokala styrdokument (Tibro kommun).....	3
3	Biblioteken i Tibro.....	4
	3.1 Organisation och nuläge	4
4	Plan för folkbiblioteket	4
	4.1 Samarbete: Bibliotek Mellansjö 2026-2029	5
	4.1.1 Demokrati.....	5
	4.1.2 Folkbildning	6
	4.1.3 Läsfrämjande	6
	4.1.4 Utveckling.....	6
	4.2 Lokal inriktning och mål 2026-2029.....	7
	4.2.1 Mål 1: Ökad tillgänglighet	7
	4.2.2 Mål 2: Mötesplats för demokrati och kultur	7
	4.2.3 Mål 3: Läsfrämjande	8
5	Skolbibliotek	8
6	Uppföljning	8

1 Inledning och syfte

Enligt bibliotekslagen (2013:801) ska varje kommun ha folkbibliotek och anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Denna biblioteksplan är ett strategiskt dokument som beskriver inriktningen och målen för Tibro bibliotek under perioden 2026–2029.

Planens syfte är att:

- Tydliggöra bibliotekets uppdrag och mål för medborgare, politiker och medarbetare.
- Säkerställa att biblioteksverksamheten bidrar till Tibro kommuns vision och strategiska mål.
- Styra verksamhetens utveckling mot ökad tillgänglighet, relevans och kvalitet.
- Beskriva Tibro biblioteks roll i det regionala samarbetet Bibliotek Mellansjö.

2 Styrdokument

Biblioteksverksamheten styrs av internationella, nationella och lokala dokument.

Nationella och internationella styrdokument

- **FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna** och **Unescos folkbiblioteksmanifest** fastslår rätten till information, kultur och kunskap som en grund för ett demokratiskt samhälle.
- **Bibliotekslagen (2013:801)** anger att biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning och kultur. Verksamheten ska vara tillgänglig för alla, med ett särskilt fokus på prioriterade grupper: barn och unga, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska.

2.1 Lokala styrdokument (Tibro kommun)

Biblioteksplanen utgår från Tibro kommuns vision: Tillsammans - Hållbart - Nära. Verksamheten ska särskilt bidra till kommunfullmäktiges strategiska mål, vilka operationaliseras i Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan:

- **Strategiskt mål 1: Alla är självförsörjande och har en meningsfull vardag.**

- Biblioteket bidrar genom att fokusera på utökad tillgänglighet för att stötta kunskapsförmedling och folkbildning samt att främja kultur, föreningsliv och en meningsfull tillvaro.
- **Strategiskt mål 2: Tibro är en livskraftig boendekommun.**
 - Biblioteket bidrar genom att erbjuda ett varierat kulturutbud och främja nya sätt för människor att mötas. Detta stärks genom samarbete med andra förvaltningar och aktörer.
- **Strategiskt mål 3: Vi levererar kvalitativ välfärd med invånaren i centrum.**
 - Biblioteket bidrar genom att nyttja digitaliseringens möjligheter för ökad tillgänglighet och genom att delta i den gemensamma digitaliseringssatsningen inom Bibliotek Mellansjö.

3 Biblioteken i Tibro

3.1 Organisation och nuläge

Tibro bibliotek är kommunens folkbibliotek och en del av Kultur- och fritidsförvaltningen. Biblioteket är en öppen och kostnadsfri mötesplats för alla kommuninvånare.

Sedan 2017 är Tibro bibliotek en del av **Bibliotek Mellansjö**, en avtalsstyrd samverkan mellan åtta kommuner i Skaraborg. Samarbetet ger kommunens invånare tillgång till ett betydligt större mediebestånd, gemensamma digitala tjänster och ett gemensamt bibliotekssystem.

Folkbiblioteket ligger på Fågelvik, ihop med Fågelvikskolan, Forum, fritidsgård och kulturskola. 2024 hade biblioteket ca 29 000 besök och 52 000 utlån.

Kultur- och fritidsnämndens nulägesanalys visar att Tibro biblioteks öppettider ligger bland de 25 % lägsta i riket. Det här beror till stor del på avsaknad av Meröppet. En central utmaning och prioritet för planperioden är därför att kraftigt öka tillgängligheten till bibliotekets lokaler och tjänster.

4 Plan för folkbiblioteket

Planen för folkbiblioteket består av två delar: den gemensamma inriktningen för samarbetet Bibliotek Mellansjö och Tibro biblioteks lokala mål.

4.1 Samarbete: Bibliotek Mellansjö 2026-2029

Denna text är gemensam för de åtta samverkande kommunerna.

Bibliotek Mellansjö är en avtalsstyrd samverkan mellan biblioteken i Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skövde, Tibro, Tidaholm och Töreboda. Samverkan regleras genom avtal med Skövde kommun som värdkommun och finansiering av det gemensamma sker via en fördelningsnyckel. Syftet med samverkan är främst att utveckla biblioteksverksamheterna på ett resurseffektivt sätt för att möta dagens och morgondagens behov och åstadkomma en bättre biblioteksservice för låntagare och användare.

Grunden i samarbetet är bibliotekssystemet Koha, en öppen källkods-lösning, fritt tillgängligt och leverantörsoberoende. Mediakatalog och låntagarregister, viss personal, regelverk och ett antal digitala resurser är gemensamma för de åtta Mellansjö-biblioteken. Kommuninvånare vid Mellansjö-biblioteken har genom sitt bibliotekskort tillgång till det samlade medieutbudet och kan låna och lämna tillbaka media på valfritt Mellansjö-bibliotek. Detta möjliggörs av en gemensam transportorganisation. Bibliotek Mellansjö arbetar idag efter en gemensam medieplan men varje bibliotek har sin egen mediebudget. Medieplanen ger bredd och spets i bibliotekens bestånd och samverkan utvecklas löpande på en rad andra områden.

Mellansjö-biblioteken ingår i det nationella Librissamarbetet där universitets-, högskole- och folkbibliotek delar katalog och gör sina samlingar tillgängliga för varandra. Samverkan inom Bibliotek Mellansjö ska präglas av öppenhet och viljan att dela kunskaper, kompetens och resurser över kommungränserna. Bibliotek Mellansjö arbetar i enlighet med bibliotekslagen med fokus på demokrati, folkbildning och läsfrämjande. Bibliotek Mellansjö söker aktivt och arbetar så långt möjligt med open source-lösningar och värnar delningskultur.

Koha är ett gemensamt biblioteksdatasystem i linje med de nationella målen för biblioteksväsendet i Sverige. Målen betonar digital tillgänglighet, delad kultur och samverkan över kommungränser. Regeringens nationella biblioteksstrategi lyfter fram vikten av att använda digital teknik för att stärka tillgång till jämlik information och kultur. Medborgar-PC är en öppen källkods-lösning för säker och central hantering av publika datorer. Bibliotek Mellansjö arbetar löpande med digital utveckling och är därför del i kommunernas digitaliseringsarbete. Strategiskt viktigt är också att kommunernas It-avdelningar knyts tättare till biblioteksverksamheten. Folkbiblioteken driver digital utveckling med medborgarnytta som mål - it-avdelningarna ska vara stödresurs.

4.1.1 Demokrati

Genom att erbjuda tillgängliga, inkluderande och öppna mötesplatser för alla invånare, oavsett bakgrund eller ålder, bidrar biblioteken till ökad kunskap, fri åsiktsbildning och

jämlig tillgång till information. Likvärdighet mellan kommunernas biblioteksservice stärks genom arbetsgrupper som arbetar med frågor inom HBTQI+, mångspråk, barnrätt med mera. Genom samarbetet har Bibliotek Mellansjö ett brett och varierat utbud av medier, aktiviteter och tjänster som stärker den demokratiska infrastrukturen och stödjer en hållbar samhällsutveckling.

4.1.2 Folkbildning

Bibliotek Mellansjö arbetar brett med folkbildning. Huvudfokus för det gemensamma arbetet är digital folkbildning. Gemensamma insatser görs för att öka kunskapen om digitala verktyg och hur de kan användas för lärande, delaktighet och medskapande i kulturlivet. Biblioteken fungerar som kunskapsnav för digital kompetensutveckling. Mellansjö-biblioteken samarbetar också för att hantera det digitala utanförskapet. En del av lösningen är Digidelcenter, en stabil infrastruktur för digital handledning i de åtta kommunerna. Arbetet organiseras på olika sätt, men medarbetarna samverkar i ett nätverk med fokus på utveckling och genom att exempelvis utforska möjligheter och begränsningar med AI och genom en löpande omvärldsspaning förstå och tolka ett nytt medielandskap. Arbetet med Digidelcenter stärker digital kompetens, gör medborgarna digitalt tryggare och förbättrar arbetsmiljön internt.

4.1.3 Läsfrämjande

Biblioteken i Mellansjö samarbetar kring det läsfrämjande uppdraget. Ett arbetssätt som fått särskilt utrymme är läsfrämjandemetoden Shared Reading där många medarbetare utbildats till läsledare enligt det certifierade Liverpoolkonceptet. Ett nätverk finns, metoden är etablerad och kan användas i alla typer av grupper och åldrar och främjar läslust och social gemenskap.

4.1.4 Utveckling

Framåt strävar samarbetet efter att utveckla en mer omfattande gemensam webbplats där OPAC (Online Public Access Catalogue) integreras för att erbjuda en mer enhetlig användarupplevelse. Målsättningen är att samla information och införa funktioner som idag saknas. En Mellansjö-gemensam rutin för biblioteksmedarbetarnas kompetensutveckling ska implementeras inklusive metoder för kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte. Bibliotek Mellansjö vill under planperioden stärka dialogen med förtroendevalda om bibliotekens uppdrag och potential ur ett skaraborgsperspektiv. Bibliotek Mellansjö ser att Skaraborgs alla femton kommunbibliotek tillsammans kan växa som kulturella och sociala noder med effektivare användning av resurser, kompetenser och lokala specialiseringar kring till exempel lokala samlingar eller mångspråksresurser. Bibliotek Mellansjö strävar efter att utveckla ett samarbete med högskolan i Skövdes bibliotek kring spetskompetens inom forskning och avancerad informationssökning med tillgång till högskolans resurser vilket främjar livslångt lärande för medborgarna.

Uppföljning av Bibliotek Mellansjös styrgrupp efter halva planperioden.

4.2 Lokal inriktning och mål 2026-2029

Utöver de gemensamma åtagandena inom Bibliotek Mellansjö har Tibro bibliotek följande lokala mål. Målen är direkt kopplade till kommunens vision och strategiska mål samt nämndens prioriterade utvecklingsområden.

4.2.1 Mål 1: Ökad tillgänglighet

Tibro bibliotek ska öka sin tillgänglighet för att bättre stötta kunskapsförmedling, folkbildning och livslångt lärande. Vi ska arbeta aktivt för att sänka trösklarna och nå fler kommuninvånare.

Insatser:

- Prioritera arbetet med att införa och utveckla "Meröppet" (utökad tillgänglighet via självservice) för att ge medborgarna tillgång till bibliotekslokalen och dess resurser under en väsentligt större del av veckan.
- Fortsätta erbjuda och utveckla digital vägledning (Digidel) för att minska det digitala utanförskapet.
- Arbeta uppsökande och utåtriktat för att möta prioriterade grupper och invånare där de befinner sig.

4.2.2 Mål 2: Mötesplats för demokrati och kultur

Tibro bibliotek ska vara en levande, trygg och inkluderande mötesplats som främjar kultur, samtal och delaktighet. Detta bidrar till en meningsfull fritid och ett livskraftigt lokalsamhälle.

Insatser:

- Utveckla och bredda program- och utställningsverksamheten för alla åldrar, med särskilt fokus på barn och unga.
- Vara en arena för sammankomster, föreläsningar och demokratiska samtal som speglar samhällets mångfald och främjar fri åsiktsbildning.
- Aktivt söka och fördjupa samverkan med andra kommunala förvaltningar, föreningar, studieförbund och lokala aktörer för att skapa ett rikt och varierat kulturutbud.
- Erbjuder tillgång till ett brett utbud av både fysisk och digital litteratur.

4.2.3 Mål 3: Läsfrämjande

Tibro bibliotek ska inspirera till läsupplevelser och vara en central aktör i det lokala läsfrämjande arbetet. Biblioteket ska också spegla och stärka den lokala identiteten.

Insatser:

- Aktivt arbeta med läsfrämjande metoder för alla åldrar, inklusive de som utvecklas inom Bibliotek Mellansjö (t.ex. Shared Reading).
- Förmedla kunskap om att läsa på många olika sätt för att göra läsning möjlig för alla, oavsett förutsättningar.
- Samverka med lokala kulturaktörer och lyfta fram de ämnesområden som är utmärkande för Tibro.

5 Skolbibliotek

Enligt Bibliotekslagen (2013:801) och Skollagen (2010:800) ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. I Tibro kommun ligger ansvaret för skolbiblioteksverksamheten hos Barn- och utbildningsnämnden.

Skolbibliotekens verksamhet och mål regleras i en separat biblioteksplan, framtagen av barn- och utbildningsförvaltningen. Detta säkerställer att skolbiblioteken används som en integrerad pedagogisk resurs i undervisningen, med fokus på att främja elevers läsning, språkutveckling och digitala kompetens. Folkbiblioteket samverkar med skolbiblioteken för att stötta det övergripande läsfrämjande uppdraget i kommunen.

6 Uppföljning

Denna biblioteksplans giltighetstid är 2026–2029. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för uppföljningen av folkbibliotekets verksamhet och mål.

Uppföljning av målen i denna plan sker årligen i samband med nämndens arbete med verksamhetsplan och budget, i enlighet med Tibro kommuns målstyrningsmodell. En gemensam avstämning av planen för Bibliotek Mellansjö görs av samarbetets styrgrupp efter halva planperioden.